

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 40/2025-4

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 51T/41/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51T/41/2023, ktoré podľa jeho názoru trvá neprimerane dlho vo vzťahu k závažnosti skutku, pre ktorý je trestne stíhaný. Za vzniknuté prietahy sú podľa sťažovateľa zodpovedné orgány činné v trestnom konaní a to už od samého začiatku vyšetrovania. Sťažovateľ ústavný súd požiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu vzniknutých prietáhov v konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

2. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť nepripustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

5. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

6. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prier'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prier'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadenom súde, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

7. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej prijatí a informuje o tom sťažovateľa, hľadí sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

8. „Zo znenia § 55 ods. 3, ods. 4 a ods. 5 Trestného poriadku vyplýva, že sťažnosť pre nečinnosť je procesný nástroj, ktorý zákon priznáva stranám s cieľom odstrániť prípadné prieťahy v konaní súdu tak, že buď priamo súd, proti ktorému sťažnosť smeruje, do pätnástich pracovných dní vykoná namietaný úkon, alebo vykonanie úkonu v primeranej lehote nariadi nadriadený súd, pokiaľ zistí, že podaná sťažnosť je opodstatnená. V konaní o sťažnosti pre nečinnosť však nadriadený súd nepreskúmava vecnú správnosť procesného postupu (a už vôbec nie predchádzajúcich rozhodnutí) súdu, ktorého nečinnosť strana napáda. Takýto prieskum je totiž vyhradený konaniu o opravných prostriedkoch. V konaní podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku posudzuje nadriadený súd iba to, či súd postupuje pri vybavovaní veci riadne, t. j. koná bez prieťahov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost/36/2024 z 25. júla 2024).

9. „Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažnosť pre nečinnosť je procesný nástroj, ktorý zákon priznáva stranám s cieľom odstrániť prípadné prieťahy v konaní súdu tak, že buď priamo súd, proti ktorému sťažnosť smeruje, do pätnástich pracovných dní vykoná namietaný úkon, alebo vykonanie úkonu v primeranej lehote nariadi nadriadený súd, pokiaľ zistí, že podaná sťažnosť je opodstatnená. V konaní podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku posudzuje nadriadený súd iba to, či súd postupuje pri vybavovaní veci riadne, t. j. koná bez prieťahov.“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost/11/2024 z 3. apríla 2024).

10. Z už citovanej právnej úpravy, predostretej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vrátane samotnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 31/09, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 293/2022, IV. ÚS 5/2023, IV. ÚS 16/2023, I. ÚS 82/2023, II. ÚS 243/2023) teda vyplýva, že sťažovateľ sa mohol postupom podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku domáhať ochrany ním označených práv, ku ktorých porušeniu malo dôjsť nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní, pričom mohol dosiahnuť buď vykonanie ním požadovaného úkonu (nariadenie hlavného pojednávania), alebo zaslanie sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku Krajskému súdu v Žiline, ktorý by bol povinný ju posúdiť podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku a určiť v prípade jej dôvodnosti lehotu okresnému súdu na uskutočnenie namietaného úkonu trestného konania, a tým aj zabezpečiť odstránenie stavu nečinnosti, ktorý sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta. Uvedená okolnosť (sťažovateľ prednostne pred ústavnou sťažnosťou nevyužil zákonom mu priznaný prostriedok na ochranu jeho základného práva) je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Obdobný názor vo vzťahu k porovnateľnej právnej úprave § 91 rakúskeho Gerichtsorganisationsgesetz (zákon o organizácii súdov) zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva (Holzinger proti Rakúsku z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 16 a nasl.).

12. Na podklade uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, teda pre jej neprípustnosť definovanú nevyčerpaním právnych prostriedkov priznaných sťažovateľovi zákonom na obranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd zároveň konštatuje, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť bez právneho zastúpenia. Vzhľadom na záver o odmietnutí ním podanej ústavnej sťažnosti (body 5 až 10 so záverom v predchádzajúcej vete) týmto nedostatkom podmienky konania

pred ústavným súdom, ktorý by bol dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, sa už ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu